

Parlamentul
Republicii Moldova

ABF-04 nr. 405
14.06.2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 182 din 17.05.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat în titlu, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele.

I. Aspecte generale

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlul de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, referitoare la subiecții cu drept de inițiativă legislativă.
2. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.
3. Conform Notei informative, scopul proiectului este de a stimula echitabil ambii părinți în creșterea și îngrijirea copiilor, precum și de a transpune Directiva 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor.
4. Proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, iar domeniul reglementat ține de competența exclusivă a Parlamentului, astfel fiind incidente prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.
5. Pentru implementarea proiectului de lege sunt necesare mijloace financiare în sumă de 752992,96 mii lei. Ținând cont de acest fapt, atenționăm că, întru respectarea prevederilor art. 131 alin.(4) din Constituție și art. 58 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, precum și Hotărârea Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, proiectul de lege va putea fi adoptat doar în condițiile în care *modificările propuse vor fi acceptate de Guvern*. Complementar,

menționăm că potrivit prevederilor art.17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget. În plus, autorii proiectului nominalizat nu au abordat aspectul acoperirii financiare. Or, potrivit dispozițiilor art. 34 alin.(5) din Legea nr.100/2017, expertiza financiară este obligatorie pentru proiectele care au impact asupra bugetului public și are menirea de a evalua cheltuielile pentru realizarea noilor reglementări și a semnala deficiențele cu caracter financiar, a prognoza consecințele în domeniul financiar. Prin urmare, în contextul celor menționate supra, inițiativa legislativă va putea fi adoptată doar în cazul prezentării avizului pozitiv al Guvernului.

6. Ținând cont de domeniul de reglementare și aplicare a normelor invocate, de caracterul preponderent financiar, de gradul de încadrare în sens conceptual al modificărilor propuse în proiectul de lege, dar și întru respectarea prevederii art. 21 alin.(1) lit. e) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice și avizării de către autoritățile a căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ. Astfel, considerăm necesar a fi prezentate avizele:

- **Ministerului Finanțelor**, care are misiunea de elaborare și promovare a politicii statului în domeniul de realizare a managementului finanțelor publice, de implementare a principiilor de bună guvernare, de elaborare a politicilor publice eficiente în domeniul bugetar și alte domenii prevăzute la pct.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017;

- **Ministerului Muncii și Protecției Sociale** – în calitate de autoritate abilitată cu funcția de a elabora politici publice în domeniul muncii și protecției sociale, conform pct.5-7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.149/2021;

- Confederației Naționale a Sindicatelor în temeiul art. 14 alin.(2) din Legea sindicatelor nr. 1129/2000 și Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova în temeiul art. 13 lit. f) din Legea patronatelor nr. 976/2000.

7. Conform Notei informative, autorul specifică că proiectul de lege are drept scop transpunerea Directivei 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor. Cu referire la acest fapt, atragem atenția că în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene sânt marcate pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla "UE" și conțin clauza de armonizare conform modelului aprobat de Guvern. Totodată, autorul proiectului necesită să întocmească tabelul de concordanță în care se analizează comparativ gradul de transpunere a legislației Uniunii Europene în legislația națională și asigură expertiza proiectului prin expedierea acestuia în adresa **Centrului de Armonizare a Legislației** pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă

1. Cu privire la modificările propuse în **Art. I**,

- la **pct. 2**, textul "se completează cu cuvintele" la cazul doi, necesită a fi substituit cu textul "se completează cu textul";
- la **pct. 3**, atragem atenția asupra următoarelor:
 - ✓ la **alin. (1)**, textul normei vizează alineatul (9) din același articol care nu este prezent, prin urmare, textul "*cu excepția cazurilor stipulate în alineatul (9)*" urmează a fi exclus;
 - ✓ la **alin. (2) lit. b)**, relevăm că prin definiție și aspect practic în legislație termenul de "*cotă de muncă*" nu se utilizează, fapt ce poate crea confuzii sub aspect de claritate, cât și de aplicare a legii.

Concomitent, pentru a asigura o claritate și continuitate normei, sugerăm pentru redacția nouă a art. 100¹ a păstra alin. (5) din redacția actuală¹

- la **pct.6**, cu referire la modificările propuse **art. 124 din Cod**, atragem atenția asupra următoarelor:

✓ Expunerea în redacție nouă a **alin. (2)** creează confuzie în citirea normei, unde, în a doua parte, persoanele specificate la alin. (1) sunt excluse din contextul achitării indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat. În acest sens, fără a aduce atingere conceptului normei propuse, recomandăm pentru alin. (2) următoarea redacție : "*(2) În baza unei cereri scrise, persoanelor asigurate indicate la alin.(1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat opțional: unuia din părinți, unuia din bunici sau unei alte rude care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum și tutorelui*".

✓ La completarea **alin. (3)** cu propoziția "*Concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului poate fi folosit de ambii părinți, în fracțiuni, conform disponibilității fiecăruia, cu condiția ca durata unei fracțiuni să nu fie mai mică de 4 luni și să nu fie solicitată mai des decât o dată pe an din data ultimei solicitări*", atragem atenția asupra neclarității referitoare la aspectele ce țin de indemnizația lunară achitată. Or, actualmente, la stabilirea concediului de îngrijire a copilului pe o perioadă de 3 ani sau de 2 ani și 2 luni este stabilit și cuantumul indemnizației lunare care urmează a fi achitat în dependență de faptul dacă este sau nu persoana asigurată, precum și de venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului. Respectiv, nu este clar dacă la folosirea în fracțiuni a concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului se păstrează cuantumul calculat inițial la stabilirea concediului sau are loc calcularea unui nou cuantum (precum ar fi la stabilirea unui nou concediu) în dependență de persoana care a solicitat fracțiunea de concediu.

✓ Cu referire la expunerea în redacție nouă a **alin. (4)**, invocăm obiecția expusă mai sus, adică problema procedurii de stabilire a concediului parțial plătit în fracțiuni.

¹ "(5) Programul flexibil de muncă se aplică fără a aduce atingere prevederilor art.100."

✓ La modificarea **alin. (5)**, atragem atenția că persoanele beneficiare, urmare redacției propuse de autori sunt stipulate în alin.(2), dar nu la alin. (3), respectiv trimiterea la normă necesită a fi corectată.

2. La **Art. II** din proiect, care propune modificări la Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, reținem că la **pct. 2 – art.18¹ alin.(2) lit. a)**, necesită a fi revizuită relevanța literei a) alin. (2), dat fiind faptul că urmare modificărilor propuse în Codul muncii nr. 154/2003 la prezentul proiect, și anume la Art. I, pct. 7 din alin. (3) cuvintele *"în primele 56 de zile"* au fost substituit cu cuvintele *"în primele 12 luni"*.
3. Cu referire la conținutul art. V, care prevede intrarea în vigoare a legii "la data publicării în Monitorul Oficial", reținem că potrivit art.56 din Legea nr.100/2017, prevede că actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar „intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, ori dacă există alte circumstanțe obiective”. În acest sens, urmează a fi aduse argumente privind circumstanțele obiective ce justifică excepția de la regula generală.

În concluzie, având în vedere că proiectul de lege implică cheltuieli bugetare suplimentare, accentuăm asupra necesității expunerii Guvernului asupra modificărilor respective, iar în vederea încadrării conceptuale eficiente în câmpul normativ existent acesta necesită a fi revizuit prin prisma reformulării unor norme cu respectarea tehnicii legislative.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală